

ІНДЕКС IPRI В ОЦІНЦІ РИЗИКУ ПОГЛИНАННЯ КОМПАНІЙ

IPRI IN RISK ASSESSMENT OF COMPANIES' ACQUISITIONS

У статті розкрито сутність рейдерства, розмежовано розуміння економічного змісту рейдерства за кордоном (як законного процесу, що сприяє очищенню ринку від проблемних компаній) та вітчизняними науковцями й практиками (як виключно недружного поглинання з використанням незаконних методів). Виділено етапи розвитку та причини поширення рейдерства в Україні. Проведено аналіз статистичних даних щодо зростання кількості по регіонах, а також успішності рейдерських атак в Україні. Викладено авторське бачення структури рейдерства. Доведено актуальність діагностики ризику здійснення рейдерських атак в контексті антикризового управління. Акцент дослідження зроблено на розгляді Міжнародного індексу захисту прав власності (IPRI) як інструменту оцінки ризику недружного поглинання на макро-рівні. Запропоновано шкалу оцінки рівня ризику недружного поглинання залежно від значення IPRI. Перспективами подальших наукових досліджень визначено розроблення Моделі оцінки ризику рейдерських атак на рівні окремих підприємств диференційовано за розмірами та видами діяльності.

Ключові слова: право власності, рейдерство, недружнє поглинання, ризик недружного поглинання, діагностика ризику рейдерських атак, антикризове управління, Міжнародний індекс захисту прав власності (International Property Right Index, Індекс IPRI).

В статтю раскрыта сущность рейдерства, разграничено понимание экономического

содержания рейдерства за рубежом (как законного процесса, способствующего очищению рынка от проблемных компаний) и отечественными учеными и практиками (как исключительно недружественного поглощения с использованием незаконных методов). Выделены этапы развития и причины распространения рейдерства в Украине. Проведен статистический анализ роста по регионам, а также успешности в подавляющем большинстве случаев рейдерских атак в Украине. Изложено авторское видение структуры рейдерства. Обоснована актуальность диагностики риска рейдерских атак в контексте антикризисного управления. Акцент исследования сделан на рассмотрении Международного индекса защиты прав собственности (IPRI) в качестве инструмента оценки риска недружественного поглощения на макроуровне. Предложена шкала оценивания уровня риска недружественного поглощения в зависимости от значения IPRI. Перспективами дальнейших научных исследований определена разработка Модели оценки риска рейдерских атак на уровне отдельных предприятий дифференцированно по размерам и видам деятельности.

Ключевые слова: право собственности, рейдерство, недружественное поглощение, риск недружественного поглощения, диагностика риска рейдерских атак, антикризисное управление, Международный индекс защиты прав собственности (International Property Right Index, Индекс IPRI).

УДК 334.758.2:343.74]:[005.52:005.334
<https://doi.org/10.32843/infrastruct34-41>

Островська О.А.

к.е.н., доцент,
 доцент кафедри корпоративних
 фінансів і контролінгу
 Київський національний економічний
 університет імені Вадима Гетьмана
Гавриленко Ю.О.
 магістрант

Київський національний економічний
 університет імені Вадима Гетьмана

The article reveals the essence of raiding. Understanding of the economic content of raiding by foreign /as legitimate process that helps to clear the market from troubled companies/ and domestic scholars and practitioners /as exceptionally unfriendly acquisitions using illegal methods/ are differentiated. The stages and the reasons for the spread of raiding in Ukraine are highlighted. The stages of development of raiding in Ukraine are: "black raiding"; "gray raiding"; turning raiding into a criminal business. The main factors that contribute to the rapid spread of raiding in Ukraine at the current stage, are defined: instability of the political and economic situation in Ukraine; frequent changes of government representatives and law enforcement officers, their involvement in the implementation of raider attacks; the existence of corruption at all levels; lack of a real and effective mechanism of anti-raiding, practices of criminal prosecution; lack of a culture of doing honest business. Statistical analysis of growth data by regions, and success in most cases raider attacks in Ukraine was conducted. The author's vision of structure of raiding is outlined. The relevance of diagnostics of the risk of raider attacks in the context of crisis management is proved. The research is focused on consideration of the International Property Rights Index (IPRI) as a tool for assessing the risk of unfriendly acquisitions at the macro level. The result of the IPRI Index practical application is obtaining of conclusion about the deterioration of Ukraine's rating positions. A scale for assessing the level of risk of unfriendly acquisitions based on the IPRI value is proposed. In order to assess the level of the risk of unfriendly acquisitions, the Property Registration Component of the Doing Business Index and the Component "Protection of Property Rights" of the Index of Economic Freedom are also proposed to use as additional criteria. The development of Model of Risk Assessment of raider attacks for companies differentiated by the size and the type of activities is defined as prospects for further research.

Key words: property right, raiding, unfriendly acquisitions, risk of unfriendly acquisitions, diagnostics of risk of raider attacks, crisis management, International Property Right Index (IPRI).

Постановка проблеми. Право власності громадян сприймається у світі як опора свободи розвитку підприємництва, що є каталізатором економічного та суспільного процвітання. Надійний захист прав власності відіграє важливу роль у боротьбі з бідністю та корупцією, є передумовою створення соціальних норм, які дають змогу громадянам брати участь у процесі становлення державної політики.

В умовах економічної та політичної нестабільності на сучасному етапі розвитку перед Україною постають нові виклики. Зокрема, рівень захисту прав власності невпинно погіршується, поширю-

ється незаконне привласнення чужого бізнесу, щорічно швидкими темпами зростає кількість рейдерських захоплень. Рейдерство стає реальною загрозою для подальшого розвитку економіки України, її корпоративного сектору, розширення зовнішньоекономічних відносин та розвитку інвестиційної діяльності. Тому актуалізується необхідність розроблення методики діагностики ризику рейдерських атак із визначенням критеріїв оцінювання як на рівні країни, так і на рівні окремих компаній.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню сутності рейдерства, причин його

виникнення та способів боротьби, правових аспектів, схем і механізмів здійснення присвячені роботи таких науковців, як: І.О. Буднік, Т.В. Булах, О.А. Булбело, О.В. Гарагонича, Г.Я. Глинської, М.І. Камлика, М.А. Погорецького, О.Б. Таращанської, І.О. Тивончук, Т.І. Сабецької, А.В. Смітюха, Т.О. Скаун, В.С. Шапіро, О.М. Юрченко, Л.С. Яструбецької та ін.

Водночас питання оцінки ризику недружнього поглинання, розроблення моделі діагностики ймовірності рейдерських захоплень та проведення превентивних заходів у контексті антикризового управління залишаються не досить розкритими. Саме це зумовило вибір теми дослідження авторами.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження Міжнародного індексу захисту прав власності (International Property Right Index, далі – Індекс IPRI) як інструменту оцінки ризику недружнього поглинання на макрорівні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Поняття «рейдерство» з'явилося сотні років тому. Спочатку рейдерство асоціювалося з набігами

британських морських суден на торговельні кораблі інших країн. Однак у сучасному трактуванні цей термін почали використовувати в 60–70-х роках ХХ століття у США. Першим рейдером було названо засновника «Standart Oil» Джона Рокфеллера, який скуповував акції конкурентів проти їхньої волі.

В Україні ж рейдерство з'явилося разом зі здобуттям незалежності. Авторами дослідження виділено такі етапи розвитку рейдерства в Україні:

1) початок 90-х рр. – 2000 р. – характеризується застосуванням силових захоплень та використанням кримінальних методів за часів масової приватизації, які були «передані у спадок» від СРСР («чорне рейдерство»);

2) 2000 р. – 2014 р. – характеризується використанням напівлегальних та напівзаконних методів (переважає «сіре рейдерство»);

3) 2014 р. – донині – характеризується значним зростанням кількості рейдерських атак на тлі політичної та економічної нестабільності; широким залученням до рейдерських схем високопосадовців, керівників правоохоронних органів; рейдерство перетворюється на злочинний бізнес.

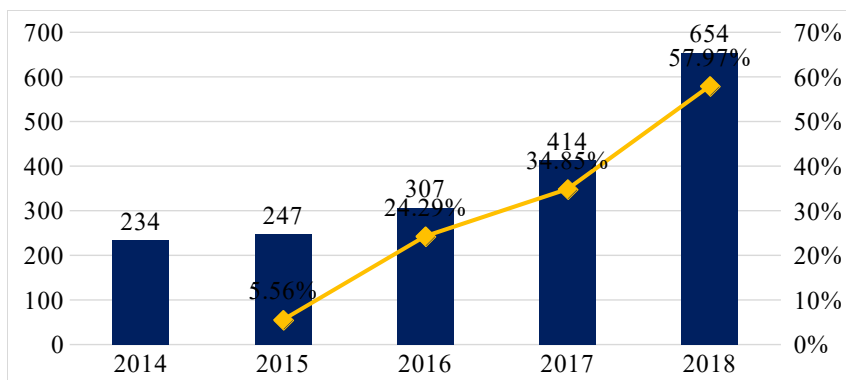

Рис. 1. Кількість рейдерських атак в Україні у 2014–2018 рр.

Джерело: розроблено авторами на основі [6]

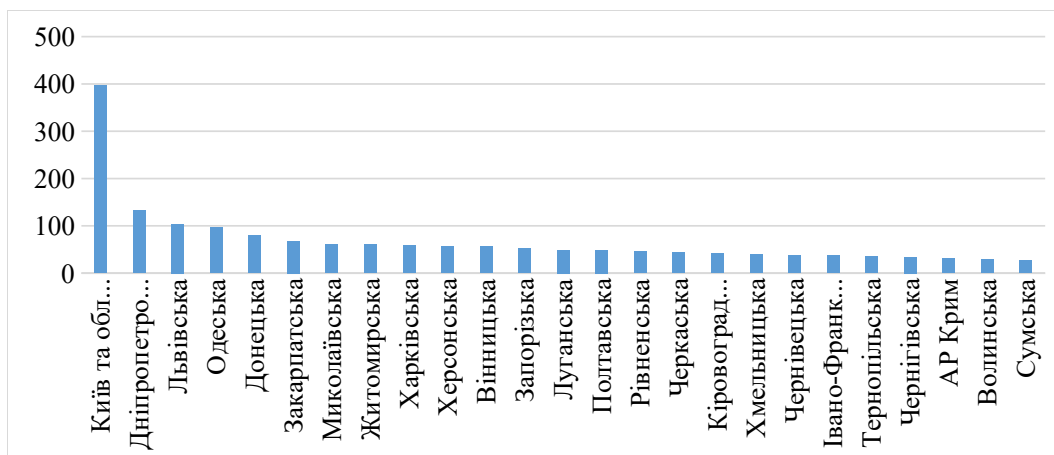

Рис. 2. Кількість рейдерських атак по областях у 2014–2017 рр.

Джерело: розроблено авторами на основі [6]

Однак, незважаючи на досить тривалу історію розвитку рейдерства, у вітчизняному законодавстві донині відсутнє його визначення, хоча цей термін широко використовується як засобами масової інформації, так і державними органами влади. Слід також наголосити на тому, що сутність та зміст рейдерства в Україні та за кордоном значно різняться. Так, за кордоном рейдерство є абсолютно законним процесом купівлі контрольного пакету акцій, а рейдерами називають атакуючу сторону в процесах злиття та поглинання, вважаючи їх своєрідними «очищувачами» ринку від проблемних компаній. Проте в українських реаліях рейдерство (з англ. raid – наліт, raider – грабіжник) набуло винятково негативного забарвлення і сприймається як недружнє поглинання з використанням незаконних методів.

Незважаючи на те, що в статті 41 Конституції України проголошується, що «ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності... право приватної власності є непорушним», кількість рейдерських атак щорічно зростає та вимірюється сотнями. Зауважимо, що, попри актуальність цієї теми, в Україні не ведеться повноцінної статистики стосовно кількості рейдерських захоплень та їхнього вартісного виміру.

Згідно з даними Генеральної прокуратури, в Україні з 2014 року кількість рейдерських атак щорічно зростає високими темпами. Так, протягом 2014–2018 років офіційно було зафіксовано 1856 рейдерських захоплень, у тому числі 1068 (а це більш, ніж половина) – тільки за останні два роки. Найбільша кількість рейдерських атак сталася в 2018 році – 654, найменша зафіксована в 2014 році – 234. При цьому якщо у 2015 році порівняно з 2014 роком темп приросту захоплень становив 5,56%, то вже у 2018 році порівняно з 2016 роком – 57, 97%.

При цьому неофіційні дані значно перевищують дані Генеральної прокуратури та свідчать про катастрофічну масштабність рейдерства. Так, у публікаціях науковців та в засобах масової інформації [4; 8] стверджується, що кожного року рейдерським захопленням піддаються понад 1300 підприємств.

Найбільша кількість рейдерських атак здійснюється в Київській (включаючи м. Київ), Дніпропетровській, Львівській, Одеській, Донецькій та Закарпатській областях.

У 2014–2017 роках судові справи стосовно рейдерства розглядалися за двома статтями: проти дія законної господарської діяльності (78%) та протиправне заволодіння майном підприємства (22%) [6]. Однак загалом близько 90% рейдерських атак в Україні є успішними. Передусім рейдерів цікавлять компанії, які функціонують із певними порушеннями законодавства та мають наявні «принципал-агент» конфлікти.

Загалом структура рейдерства включає потенційних «загарбників» (суб'єкти), підприємства, що цікавлять рейдерів (об'єкти) та взаємозалежність між ними. Авторське бачення структури рейдерства в Україні наведено на рис. 3.

На нашу думку, основними причинами, що сприяють стрімкому поширенню рейдерства в Україні на сучасному етапі, є:

- 1) нестабільність політичної та економічної ситуації в Україні;
- 2) часті зміни представників влади та правоохоронних органів, їх залучення до здійснення рейдерських атак;
- 3) наявність корупції на всіх рівнях;
- 4) відсутність реального та дієвого механізму боротьби з рейдерством, практики притягнення до кримінальної відповідальності;
- 5) відсутність культури ведення чесного бізнесу.

Рейдерство спричиняє значний негативний вплив на економіку країни, погіршує її інвестиційний клімат та імідж на міжнародній арені, дестабілізує роботу вітчизняних підприємств. З огляду на ці аспекти на тлі значного зростання кількості рейдерських захоплень останнім часом, особливої актуальності набуває необхідність проведення діагностики ризику здійснення рейдерських атак в контексті антикризового управління. На нашу думку, діагностика має проводитися як на макро-рівні, так і на рівні окремих підприємств.

Для діагностики на макрорівні в зарубіжних країнах ефективно застосовується Міжнародний індекс захисту прав власності (International Property Right Index, IPRI), який є комбінованим показником, що показує рівень захищеності прав власності в різних країнах світу. Обраховується індекс з 2007 р. Міжнародним Альянсом прав власності (The Property Rights Alliance) з метою оцінки стану та ефективності захисту прав приватної власності (фізичної та інтелектуальної) в глобальному масштабі.

Індекс IPRI складається з десяти елементів, що згруповані в три компоненти (Правове й політичне середовище, Права на фізичну власність, Права на інтелектуальну власність).

Розрахунок індексу базується на офіційних даних, що оприлюднюються міжнародними організаціями (113 аналітичними центрами по всьому світу, зокрема, Організацією економічного співробітництва та розвитку, Світовим банком, Світовою організацією торгівлі, ін.). Міжнародний Альянс прав власності аналізує зібрані дані та приводить їх дані до єдиного формату, у підсумку, – кожен елемент Індексу оцінюється за шкалою від 0 до 10, де 0 – це найнижче (найбільш негативне), а 10 – найвище (найбільш позитивне) значення для системи захисту прав власності в країні. Компоненти IPRI розраховуються як середнє арифметичне елементів, що до них входять.

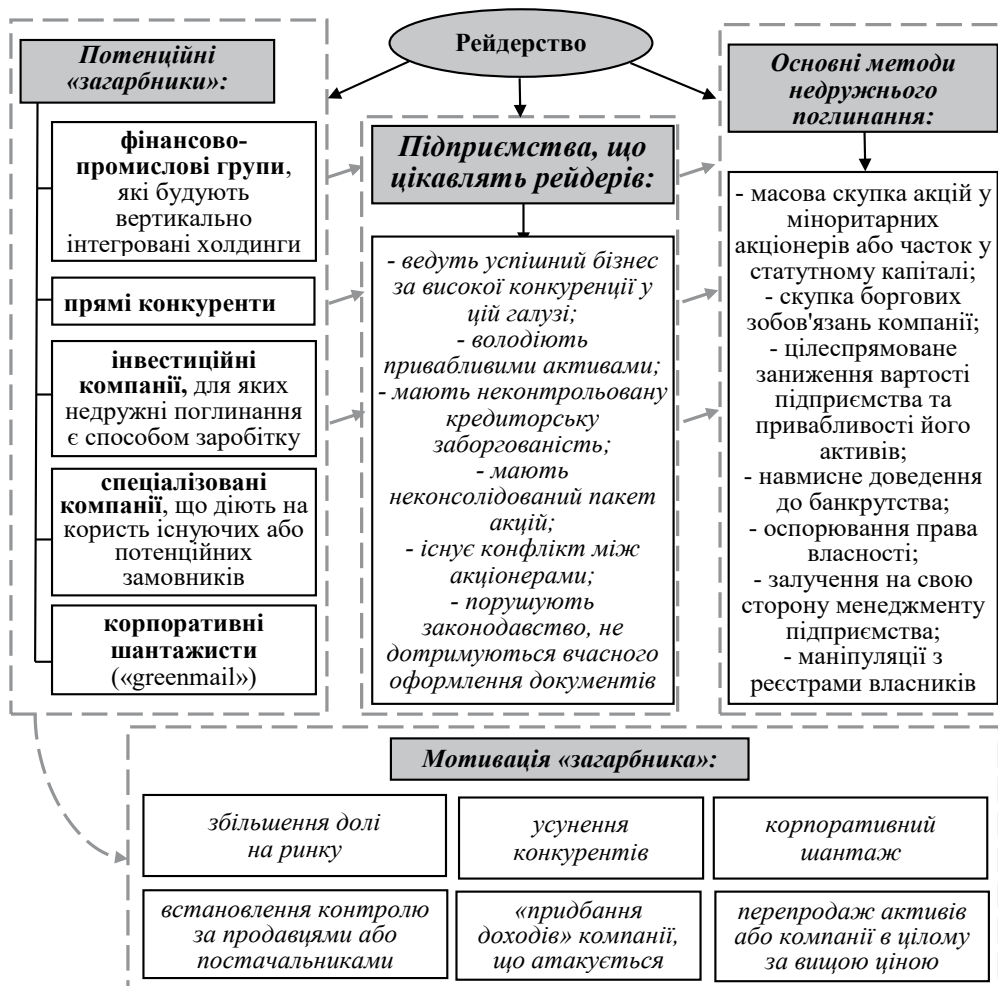

Рис. 3. Структура рейдерства в Україні

Джерело: розроблено авторами на основі [2; 3; 5; 7]

Рис. 4. Структура IPRI – Міжнародного індексу захисту прав власності

Джерело: розроблено авторами на основі [9]

Єдиний Індекс, який повністю присвячений вимірюванню прав інтелектуальної та фізичної власності, у 2018 році покривав 125 країн, що формують 98% світового валового внутрішнього продукту і в яких проживає 93% населення світу. Згідно з отриманими результатами дослідження лише 13% населення (758 млн. осіб) мають належний захист прав власності, при цьому 6 млрд. людей страждають від недостатнього захисту прав власності [10].

Детальніше розглянемо позицію України за застосування Індексу IPR1. З Таблиці 1 видно, що рейтингові позиції нашої країни погіршуються.

Так, якщо у 2014 році Україна посідала 84 місце в загальному рейтингу та 11 місце в регіональному, то у 2018 році – 110 та 23 місця відповідно. Це відбулося частково через зниження значення Індексу (з 4,3 у 2014 році до 4,282 у 2018 році), а також через покращення рівня захисту прав власності в інших країнах та збільшення чисельності країн, що враховувалися під час обрахунку. Україна в рейтинговому списку знаходиться поряд із такими країнами, як Мозамбик, Ефіопія, Боснія та

Герцеговина, Ліван, Камерун, Нікарагуа, Мавританія, Алжир, Мадагаскар, Молдова.

Як видно з таблиці 1, найнижчі бали Україна має за компоненту «Правове й політичне середовище» (2,685 у 2018 році). Це відбулося внаслідок проведення АТО, анексії АР Крим, політичної та економічної нестабільності, високого рівня корупції, нечіткості законодавства. Слід також зауважити, що стрімке зростання у 2018 році порівняно з 2017 роком компоненти «Права на фізичну власність» відбулося тільки через те, що у 2017 році елемент «Реєстрація власності» (який в Україні є високим та становить більш ніж 9 балів) не був включений до обрахунку та, як наслідок, середнє арифметичне двох інших елементів компоненти становило всього лише 3,378. Що стосується компоненти «Права на інтелектуальну власність», то з 2015 року спостерігається виключно позитивна динаміка, хоча у 2018 році (4,436) ще не було досягнуто рівня компоненти у 2014 році (5,65).

З Рисунку 6 видно, що у 2018 році порівняно з 2014 роком Україна мала кращі значення таких елементів, як Верховенство закону, Рівень

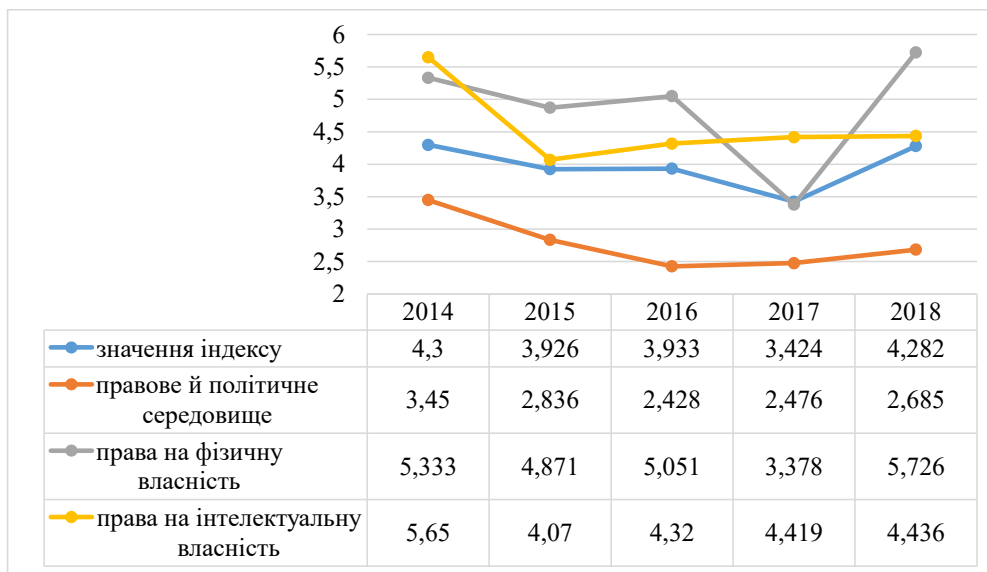

Рис. 5. Динаміка компонентів IPR1 для України у 2014–2018 роках

Джерело: розроблено авторами на основі [9]

Таблиця 1

Позиції України в Міжнародному індексі захисту прав власності у 2014 р. та 2018 р.

Показник	2014 рік			2018 рік		
	Значення індексу	Загальне місце	Місце в регіоні	Значення індексу	Загальне місце	Місце в регіоні
значення індексу	4.300	84	11	4.282	110	23
правове й політичне середовище	3.450	80	10	2.685	120	24
права на фізичну власність	5.333	85	11	5.726	98	22
права на інтелектуальну власність	5.650	43	7	4.436	92	15

Джерело: розроблено авторами на основі [9]

Шкала оцінки рівня ризику недружного поглинання на макрорівні

Значення Індексу	Клас	Рівень ризику недружного поглинання
0–2,5	клас 1	катастрофічний
2,6–5	клас 2	високий
5,1–7,5	клас 3	нижче середнього
7,6–10	клас 4	низький

Рис. 6. Динаміка елементів ІРРІ для України у 2014 р. та 2018 р.

Джерело: розроблено авторами на основі [9]

корупції, Захист фізичних прав власності, Реєстрація власності, Доступність позик, Захист прав інтелектуальної власності, Захист патентного права, Рівень «піратства» (8 із 10 елементів). Погіршення відбувалося за елементами Незалежність судової системи та Політична стабільність.

За результатами проведеного дослідження пропонуємо оцінку рівня ризику настання недружного поглинання здійснювати шляхом присвоєння країнам відповідного класу залежно від отриманого значення Індексу (Табл. 2, розроблено авторами).

Окрім Міжнародного індексу захисту прав власності ІРРІ, з метою оцінки рівня ризику недружного поглинання як додаткові критерії пропонуємо використовувати також компонент «Реєстрація власності» індексу Легкість ведення бізнесу (Doing Business) та компонент «Захист прав власності» Індексу економічної свободи (Index of Economic Freedom).

Висновки і перспективи щодо подальших досліджень. Отже, на сучасному етапі економічного розвитку України рейдерство являється однією з ключових перешкод, що стоять на заваді ведення бізнесу та припливу іноземних інвестицій в країну. Незважаючи на створення Антирейдерського комітету, антирейдерських штабів та внесення численних змін до антирейдерського законодавства,

останніми роками рейдерство тільки набирає обертів. Покращенню цієї ситуації сприятиме постійне здійснення оцінки рівня ризику недружного поглинання, зокрема за допомогою ІРРІ.

Перспективами подальших наукових досліджень авторів є розроблення Моделі оцінки ризику рейдерських атак у контексті антикризового управління на рівні окремих підприємств диференційовано за розмірами та видами діяльності.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Александров Д.К., Крижанівська О.О., Сидоренко О.О., Бондар О.В., Подвезько Г.М., Ручко О.М., Шеїн К.О., Шевцов О.Б., Ткачук О.В., Дорошенко Г.Г., Кулакевич М.А., Ліщишин І.В., Мироненко В.В., Шевченко Ю.Л., Агеева Д.О., Збожинський С.В., Заїка Р.Ю. Антирейдерство. Захист агробізнесу. К.: Видавничий дім «КІЙ». 2017. – 176 с. URL: <http://lawyers.com.ua/wp-content/uploads/2017/10/Antirei-derstvo.-Zahist-agrobiznesu.pdf> (дата звернення: 25.08.2019).
2. Буднік І.О. Теоретичні основи механізму протистояння недружному поглинанню *Вісник соціально-економічних досліджень* : зб. наук. пр. / голов. ред. М. І. Зверяков; Одеський держ. екон. ун-т. Одеса, 2010. Вип. 39. С. 26–33. URL: <http://dSPACE.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/926> (дата звернення: 25.08.2019).
3. Економічна безпека підприємства в умовах рейдерських загроз: колективна моногра-

фія / [О.А. Бурбело, С.К. Рамазанова, О.М. Заєць, Т.С. Гудіма, О.М. Кузьменко / за наук. ред. О.А. Бурбело, С.К. Рамазанова]. Сєвєродонецьк: Вид-во СЧУ ім. В. Даля, 2015. 285 с. URL: <http://www.iepd.kiev.ua/wp-content/uploads/2014/03/maket-1.pdf> (дата звернення: 25.08.2019).

4. Княжанський В. Рейдерство є, а вироків за нього немає. День. 25.05.2016. URL: <http://m.day.kyiv.ua/uk/article/ekonomika/reyderstvo-ye-vyrokiv-za-nogonemaye> (дата звернення: 25.08.2019).

5. Резніков В. Публічність vs рейдерство. 2017 URL: https://uba.ua/documents/presentation/17_11_2017/Ryeznikov.pdf (дата звернення: 25.08.2019).

6. Opendatabot. З 2014 року кількість рейдерських захоплень зростає щороку. 02.07.2018. URL: <https://opendatabot.ua/blog/198-raiders> (дата звернення: 25.08.2019).

7. Системний Звіт: Боротьба з рейдерством: сучасний стан та рекомендації. 2017. URL: https://boi.org.ua/media/uploads/ii_2017_sytem_ua_digital.pdf (дата звернення: 25.08.2019).

8. Яструбецька Л.С., Яремик М.М. Аналіз особливостей злиття та поглинання підприємств в Україні. Науковий вісник НЛТУ України. Вип.25.7. 2015. С. 239–245.

9. International Property Rights Index. 2018. URL: <https://www.internationalpropertyrightsindex.org/countries> (дата звернення: 25.08.2019).

10. Dr. Sary Levy-Carciente. International Property Rights Index. 2018. Full Report. URL: https://s3.amazonaws.com/ipri2018/IPRI2018_FullReport2.pdf (дата звернення: 25.08.2019).

REFERENCES:

1. Aleksandrov D.K., Kryzhanivska O.O., Sydorenko O.O., Bondar O.V., Podvezko H.M., Ruchko O.M., Shein K.O., Shevtsov O.B., Tkachuk O.V., Doroshenko H.H., Kulakevych M.A., Lishchyshyn I.V., Myronenko V.V., Shevchenko Yu.L., Aheieva D.O., Zbozhynskiy S.V., Zaika R.Yu. (2017) Antyreiderstvo. Zakhyst ahrobiznesu. [Anti-raiding. Protection of agribusiness], Kyiv: KYI. (in Ukrainian) Available at: <http://lawyers.com.ua/wp-content/uploads/2017/10/Antireiderstvo.-Zahist-agrobiznesu.pdf> (accessed 25 August 2019).

2. Budnik I. O. (2010) Teoretychni osnovy mekhanizmu protystoiannia nedruzhnomu pohlynanniu [Theoretical basics of the mechanism of confrontation with the unfriendly acquisitions]. Visnyk sotsialno-ekonomichnykh doslidzhen : zb. nauk. pr. / holov. red. M. I. Zvieriakov; Odeskyi derzh. ekon. un-t, vol. 39, pp. 26–33. Available at: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/926> (accessed 25 August 2019).

3. O.A. Burbelo, S.K. Ramazanova, O.M. Zaiets, T.S. Hudima, O.M. Kuzmenko. (2015) Ekonomichna bezpeka pidpriemstva v umovakh reiderskykh zahroz [Economic security of the enterprise in the face of raider threats]. – Sievierodonetsk: SNU im. V. Dalia. Available at: <http://www.iepd.kiev.ua/wp-content/uploads/2014/03/maket-1.pdf> (accessed 25 August 2019).

4. Kniazhanskyi V. (2016) Reiderstvo ye, a vyrokiv za noho nemaie. [Raiding is, and no verdicts] – Den. (electronic journal), Available at: <http://m.day.kyiv.ua/uk/article/ekonomika/reyderstvo-ye-vyrokiv-za-nogonemaye> (accessed 25 August 2019).

5. Rieznikov V. (2017) Publichnist vs reiderstvo. [Publicity vs Raiding] Available at: https://uba.ua/documents/presentation/17_11_2017/Ryeznikov.pdf (accessed 25 August 2019).

6. Opendatabot (2018) Z 2014 roku kilnist reiderskykh zakhoplen zrostaie shchoroku. [Since 2014 the number of raiders has grown annually] Available at: <https://opendatabot.ua/blog/198-raiders> (accessed 25 August 2019).

7. Systemnyi Zvit (2017) Borotba z reiderstvom: suchasnyi stan ta rekomendatsii. [System Report: Raider Control: Current Status and Recommendations] Available at: https://boi.org.ua/media/uploads/ii_2017_sytem_ua_digital.pdf (accessed 25 August 2019).

8. Yastrubetska L. S., Yaremyk M. M. (2015) Analiz osoblyvostei zlyttia ta pohlynannia pidpriemstv v Ukraini. [Features analysis Mergers and Acquisitions of enterprises in Ukraine.] Naukovyi visnyk NLTU Ukrain, vol. 25/7, pp. 239–245.

9. International Property Rights Index (2018) Available at: <https://www.internationalpropertyrightsindex.org/countries> (accessed 25 August 2019).

10. Dr. Sary Levy-Carciente. International Property Rights Index. 2018. Full Report. Available at: https://s3.amazonaws.com/ipri2018/IPRI2018_FullReport2.pdf (accessed 25 August 2019).

Ostrovska Olha Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at Department of Corporate Finance and Controlling
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman**Havrylenko Yuliia**Master Student
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman**IPRI IN RISK ASSESSMENT OF COMPANIES' ACQUISITIONS**

The purpose of the article. Raiding is a real threat for the further development of Ukraine's economy and its corporate sector, expansion of foreign economic relations and development of investment activity. Therefore, the need for development a methodology for diagnostics of the risk of the raid attacks, with the definition of evaluation criteria both at national level and at the level of individual companies is actualized.

The purpose of the article is to research the International Property Right Index (IPRI) as a tool for assessing the risk of unfriendly acquisitions at the macro level.

Methodology. Statistical analysis of growth data by regions, and success in most cases raider attacks in Ukraine was conducted. The author's vision of structure of raiding is outlined. The relevance of diagnostics of the risk of the raider attacks in the context of crisis management is proved.

The study looks at the International Property Rights Index (IPRI) as a risk assessment tool for unfriendly acquisitions.

Results. Such stages of development of raiding in Ukraine were highlighted:

- 1) the early 90's – 2000 – the period is characterized by the use of force capture and criminal methods in times of mass privatization, which were "inherited" from the USSR ("black raiding");
- 2) 2000 – 2014 – the period is characterized by the use of semi-legal methods ("gray raiding" prevails);
- 3) 2014 – today – the period is characterized by a significant increase in quantity of raider attacks against the background of political and economic instability; involvement of high-ranking officials, law enforcement officials in raider schemes; raiding turns into a criminal business.

Understanding of the economic content of raiding by foreign and by domestic scholars and practitioners are differentiated. Foreign researchers understand the content of raiding as a legitimate process that helps to clear the market from troubled companies, but domestic scholars realize it as exceptionally unfriendly acquisitions using illegal methods.

The reasons for the spread of raiding in Ukraine are highlighted. The main factors that contribute to the rapid spread of raiding in Ukraine at the current stage, are defined: instability of the political and economic situation in Ukraine; frequent changes of government representatives and law enforcement officers, their involvement in the implementation of raider attacks; the existence of corruption at all levels; lack of a real and effective mechanism of anti-raiding, practices of criminal prosecution; lack of a culture of doing honest business.

The research is focused on consideration of the International Property Rights Index as a tool of assessing the risk of unfriendly acquisitions at the macro level.

Practical implications. The result of the IPRI Index practical application is obtaining of conclusion about the deterioration of Ukraine's rating positions.

Value/originality. A scale for assessing the level of the risk of unfriendly acquisitions based on the IPRI value is proposed. In order to assess the level of the risk of unfriendly acquisitions, the Property Registration Component of the Doing Business Index and the Component "Protection of Property Rights" of the Index of Economic Freedom are also proposed to use as additional criteria.